

Aan:

Gemeenteraad van de gemeente Meerijstad
Postbus 10.001
5460 DA Veghel

Van:

Olland, 16-12-2025

Betreft: Zienswijze tegen het ontwerp wijziging omgevingsplan vierde wijzigingsronde Meerijstad.
Gebiedsontwikkeling Locht – Olland te Sint-Oedenrode.

Geachte leden van de gemeenteraad,

Ik ben eigenaar en exploitant van de geitenhouderij aan de Schootsedijk 47 te Olland. Met de vierde wijzigingsronde van het omgevingsplan maakt de gemeente onder meer de ontwikkeling van 21 woningen in het gebied De Locht mogelijk.

Mijn bedrijf betreft een reguliere melkgeitenhouderij, die volledig voldoet aan de geldende wet- en regelgeving en aan het provinciale beleid van Noord-Brabant. Er zijn geen besluiten genomen die mij verplichten op korte termijn extra investeringen te doen. Mijn bedrijf opereert binnen de toegestane kaders.

De nieuwe woningen, in het gebied De Locht, zijn volgens de planverbeelding en onderliggende stukken voorzien op zeer korte afstand van mijn bedrijf, namelijk tussen ongeveer 136 en 264 meter, daarom ruimschoots binnen 500 meter en 1.000 meter van de geitenhouderij. De voorgenomen ontwikkeling raakt mij rechtstreeks als ondernemer (bedrijfscontinuïteit, milieuruimte, klachtenrisico).

Hierbij dien ik mijn zienswijze in tegen het ontwerpbesluit, voor zover dit betrekking heeft op de woningbouwontwikkeling De Locht (21 woningen) in de nabijheid van mijn bedrijf aan de Schootsedijk 47.

Tegen deze achtergrond breng ik de volgende zienswijzen naar voren.

Juridisch en beleidsmatig kader (gezondheid en kwetsbare functies)**1. Omgevingswet**

De Omgevingswet formuleert als maatschappelijk doel onder meer het bereiken én in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. De gemeenteraad moet bij het vaststellen van het omgevingsplan zorgen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Gezondheid is daarbij expliciet een belang dat moet worden meegewogen.

Dat betekent dat de raad moet beslissen op basis van de actuele stand van de kennis (onder meer de nieuwste adviezen van Gezondheidsraad, RIVM en GGD) en dat deze kennis herkenbaar in de motivering van het plan tot uitdrukking moet komen.

2. Gezondheidsrisico's rond geitenhouderijen (VGO-III en Gezondheidsraad)

Uit het onderzoeksprogramma Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO-III) volgt dat mensen die binnen 2 kilometer van een geitenhouderij wonen een verhoogd risico op longontsteking hebben, waarbij het risico toeneemt naarmate de afstand kleiner wordt. Dat beeld is in 2024 opnieuw bevestigd in het eindrapport over de periode 2014–2019.

De Gezondheidsraad heeft in december 2025 geconcludeerd dat:

- Mensen die binnen 500 meter van een geitenhouderij wonen gemiddeld ongeveer 73% meer kans hebben op longontsteking dan andere Nederlanders;
- Mensen die binnen 1 kilometer wonen nog steeds een ongeveer 19% hoger risico hebben;
- Dit een aanzienlijk gezondheidsrisico is in vergelijking met andere milieufactoren;
- Omwonenden beschermd moeten worden door stalmaatregelen én afstandsnormen voor nieuwe geitenhouderijen én nieuwe woningen nabij geitenstallen.

Diverse GGD's (adviseren op basis van VGO-III en de Gezondheidsraad om afstand in te bouwen tussen geitenhouderijen en gevoelige bestemmingen (zoals woningen, scholen, zorginstellingen) en in ieder geval zeer terughoudend te zijn met nieuwe woningbouw binnen 2 km van geitenhouderijen.

3. Kwetsbare gebouwen (woningen) onder het Besluit kwaliteit leefomgeving

Onder de Omgevingswet worden gebouwen met een woonfunctie in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en in bijbehorende handreikingen aangemerkt als kwetsbare gebouwen of gebouwen met een gevoelige (geluids- en omgevings)functie.

Dat betekent dat gewone woningen, ongeacht of zij bestemd zijn voor starters, gezinnen of ouderen, in de juridische systematiek worden gezien als beschermingswaardige functies. De gezondheid van bewoners is dus rechtstreeks een relevant en te beschermen belang.

4. Gemeentelijk beoordelingskader bij woningbouw nabij geitenhouderijen

In de stukken (gemeentelijk beleid) lees ik dat de gemeente bij nieuwe woningbouwinitiatieven in de buurt van geitenhouderijen let op vier beoordelingsfactoren:

1. Aantal woningen op één locatie
Positieve grondhouding bij kleinschalige projecten, maar terughoudend bij projecten van 12 woningen of meer.
2. Afstand van de woningbouwlocatie tot de geitenhouderij
In principe geen medewerking aan plannen die de bestaande afstand van woningen tot een geitenhouderij verkleinen.
3. Cumulatie
Terughoudendheid bij plannen binnen 2 km van meer dan één geitenhouderij of van een geitenhouderij in combinatie met andere overlast gevende bedrijven.
4. Kwetsbare groepen
In principe geen medewerking aan ontwikkelingen gericht op voorzieningen voor grote groepen meer kwetsbare mensen (bijvoorbeeld verzorgingshuis, school, kinderopvang).

Deze vier punten vormen samen het gemeentelijke uitgangskader voor woningbouw nabij geitenhouderijen. De gemeente zegt de ontwikkeling De Locht hieraan te hebben getoetst en daar maatwerk bij te hebben geleverd.

Inhoudelijke zienswijze

1. Volksgezondheid: ontwikkeling binnen 136 tot 264 meter, zonder GGD-advies

De ontwikkeling De Locht voorziet in 21 woningen binnen 136 tot 264 meter van mijn geitenhouderij. Daarmee vallen alle nieuwe woningen binnen 500 m en binnen 1 km van het bedrijf.

Gegeven de conclusies van de Gezondheidsraad – 73% hoger risico binnen 500 m en 19% hoger binnen 1 km – betekent dit dat de gemeente met deze ontwikkeling een substantieel aantal nieuwe huishoudens bewust plaatst in de hoogste risicocategorie.

Daarbij komt dat:

- Er, voor zover uit het dossier blijkt, geen schriftelijk GGD-advies is ingewonnen over de aanvaardbaarheid van woningbouw op deze afstand van mijn geitenhouderij;

- GGD-adviezen juist uitgaan van het inbouwen van afstand tussen geitenhouderijen en woningen en adviseren om nieuwe of hogere gezondheidsrisico's te voorkomen door terughoudend te zijn met woningbouw binnen 2 km.

In het licht van deze kennis acht ik het onvoldoende zorgvuldig dat de gemeente zonder GGD-advies en zonder expliciete gezondheidskundige motivering tot deze locatiekeuze komt.

2. Niet kleinschalige ontwikkeling, maar wél als zodanig benaderd

In het beleid van de gemeente staat dat zij terughoudend is bij woningbouwlocaties van 12 woningen of meer. In de Notitie volksgezondheid en veehouderijen is een onderdeel maatwerk opgenomen, waarbij wordt aangegeven dat het hier gaat om 21 woningen en dat de ontwikkeling dus niet als kleinschalig wordt gezien en een terughoudende houding vraagt.

Die terughoudendheid wordt echter niet vertaald in concrete beperkingen of voorwaarden:

- Er wordt geen ondergrens gesteld aan de afstand tot mijn geitenhouderij;
- Er wordt geen aanvullende gezondheidskundige onderbouwing geleverd;

Sterker nog: in de algemene toelichting wordt het plan richting omgeving gepresenteerd als een "kleine" locatie, terwijl het volgens het eigen beleid van de gemeente juist in de categorie van grotere, kritisch te beoordelen ontwikkelingen valt.

Gezien het aantal woningen én de locatie binnen 500 m van een geitenhouderij is hier geen sprake van een "kleine ontwikkeling" in de zin van de gezondheidsrisico's. In één keer wordt voor 21 huishoudens een aanzienlijk verhoogd risico op longontsteking gecreëerd.

3. Onjuiste en misleidende kwalificatie "kleine melkgeitenhouderij"

In de stukken wordt mijn bedrijf aangeduid als een "kleine melkgeitenhouderij". Daartegen breng ik het volgende in:

- De kwalificatie "klein" is feitelijk en juridisch onduidelijk. Nergens wordt onderbouwd waar de grens ligt tussen "kleine" en "grote" geitenhouderijen, noch waarom dit in dit concrete geval relevant zou zijn voor de risico-inschatting.
- Voor de gezondheidsrisico's is deze kwalificatie niet doorslaggevend. De onderzoeken van RIVM en de Gezondheidsraad gaan uit van geitenhouderijen in het algemeen en laten zien dat het verhoogde risico op longontsteking al optreedt bij het wonen in de omgeving van een geitenbedrijf.
- Mijn bedrijf voldoet aan wet- en regelgeving en provinciaal beleid. Het gaat om een volwaardig agrarisch bedrijf dat binnen alle geldende kaders functioneert en waarvoor niet is bepaald dat op korte termijn extra investeringen noodzakelijk zijn om aan nieuwe eisen te voldoen.

Door mijn bedrijf als "klein" te kwalificeren, lijkt de gemeente vooral de indruk te willen wekken dat de risico's beperkt zijn, zonder dit inhoudelijk te onderbouwen. Dat acht ik misleidend en onzorgvuldig in de context van een besluit dat juist over gezondheid en omgeving gaat.

4. Toetsing aan eigen beoordelingscriteria en kritiek op "maatwerk"-paragraaf in de Notitie volksgezondheid en veehouderijen

In de opgevraagde bijlage "Maatwerk in relatie tot het initiatief" wordt het plan De Locht expliciet getoetst aan de vier gemeentelijke beoordelingsfactoren (a-d). Mijn reactie daarop:

a. Aantal woningen – terughoudendheid zonder consequenties

De bijlage stelt terecht dat 21 woningen meer dan 12 is en dat het initiatief daarom niet als kleinschalig wordt gezien. De gemeente zegt in dat verband "terughoudend" te zijn.

Die terughoudendheid blijft echter louter verbaal. Er wordt niet aangegeven welke aanvullende eisen uit die terughoudendheid volgen en er wordt ook niet onderbouwd waarom 21 woningen op deze locatie, ondanks het verhoogde gezondheidsrisico, toch acceptabel zouden zijn.

De term "terughoudend" wordt zo een lege formule zonder inhoudelijke betekenis in de planafweging.

b. Afstand – redeneren vanuit een bestaand knelpunt (30 meter)

De bijlage vermeldt dat de afstanden tot de twee geitenhouderijen in Olland 126 en 680 meter bedragen en dat de kortste afstand van een geitenhouderij tot een bestaande woning 30 meter is (Schootsedijk 44). Op basis daarvan wordt geconcludeerd dat de afstand tot de nieuwe woningen "groter is dan de bestaande afstand tot burgerwoningen".

Deze redenering is naar mijn mening onjuist en onzorgvuldig:

- Het gemeentelijk criterium is dat men in principe geen medewerking verleent aan plannen die de bestaande afstand verkleinen. Dat criterium gaat over het voorkomen van nieuwe blootstelling dichtbij geitenhouderijen, niet over het rechtvaardigen van extra risico's door te wijzen op een historisch gegroeid, extreem knelpunt op 30 meter.
- Beleidsmatig ligt het voor de hand om te redeneren vanuit een gezondheidskundig wenselijke afstand (gezien de 73% en 19% risicoverschillen) en niet vanuit de slechtste bestaande situatie.
- Dat er ooit een woning op 30 meter is toegestaan, maakt niet dat het nu verantwoord is om voor 21 extra huishoudens een verhoogd risico binnen 136 tot 264 meter te creëren, zeker niet nu de gezondheidsrisico's sindsdien veel beter in beeld zijn gebracht.

In plaats van het bestaande knelpunt als referentie-norm te gebruiken, zou de gemeente die situatie juist als ongewenst moeten zien en daar lering uit moeten trekken.

c. Cumulatie - "anders kan er niets in Olland" is geen gezondheidsargument

De bijlage erkent dat sprake is van cumulatie. Het plangebied ligt binnen 2 km van twee geitenhouderijen. Tegelijk wordt gesteld dat de gemeente "terughoudend, maar niet per definitie afwijzend" zal zijn, en dat een definitief afwijzende houding zou betekenen dat er in Olland geen woningbouw meer mogelijk is.

Deze redenering schuift de kernvraag terzijde:

- De vraag is niet of er "anders niets meer kan" in Olland, maar of deze locatie, gegeven afstand, cumulatie en onderzoeksresultaten, verantwoord is vanuit gezondheidsperspectief.
- Dat bijna het hele dorp in de 2-km-zone ligt, benadrukt juist dat het verstandig is om zeer kritisch te zijn met extra woningbouw in die zone en eerst structurele oplossingen (bijvoorbeeld sanering, verplaatsing, andere locaties) te verkennen.

Het argument "anders kan er niets" is begrijpelijk vanuit de woningbouwopgave, maar is geen inhoudelijk gezondheidsargument en kan niet zonder meer dienen als dragende motivering.

d. Kwetsbare groepen – je kunt niet sturen wie er komt wonen

De bijlage stelt dat de te bouwen woningen "geen gebouwen zijn die gericht zijn op kwetsbare groepen", omdat het woningen voor starters en jonge gezinnen zouden zijn, en geen scholen, kinderopvang of verzorgingshuizen.

Daarmee wordt voorbijgegaan aan:

- De juridische werkelijkheid.
Onder het Bkl en bijbehorende handreikingen worden juist gebouwen met een woonfunctie aangemerkt als kwetsbare gebouwen. Wonen is dus wél een kwetsbare functie.
- De praktische werkelijkheid.
De gemeente heeft feitelijk geen invloed op wie er in deze woningen komt te wonen. Ook in "starterswoningen" en gezinswoningen kunnen kinderen met astma, mensen met longziekten, zwangere vrouwen of later juist ouderen en andere kwetsbare personen gaan wonen. Het is niet mogelijk en juridisch niet toelaatbaar om "kwetsbare mensen" uit een nieuwe wijk te weren.

De suggestie dat criterium d geen rol zou spelen omdat het "geen voorzieningen voor kwetsbare groepen" betreft, is daarom onjuist en misleidend. In de gezondheidskundig relevante terminologie zijn woningen juist wél een kwetsbare bestemming.

5. Spanningsveld met mijn agrarisch bedrijf

De toevoeging van 21 woningen op zeer korte afstand van mijn geitenhouderij heeft bovendien directe gevolgen voor mijn bedrijf:

- De kans op klachten en handavingsverzoeken over geur, stof, gezondheid en beleving neemt aanzienlijk toe.
- Dit kan ertoe leiden dat mijn geldende milieuruimte in de praktijk steeds moeilijker benutbaar wordt, terwijl de provincie tegelijkertijd een zeer restrictief beleid voert ten aanzien van geitenhouderijen.
- Door nieuwe gevoelige functies in de directe nabijheid toe te voegen, schuift de gemeente de spanning tussen woningbouw en agrarische bedrijfsvoering in feite naar de ondernemer, in plaats van deze via een zorgvuldige locatiekeuze en maatwerk op te lossen.

In de planmotivering wordt dit spanningsveld slechts summier benoemd. Een overtuigende belangenafweging ontbreekt.

6. Niet alle stukken liggen ter inzage

Op grond van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure moeten het ontwerpbesluit én de onderliggende stukken gedurende zes weken ter inzage liggen, zodat belanghebbenden zich daarover een volledig beeld kunnen vormen en gericht zienswijzen kunnen indienen.

In dit geval heb ik vastgesteld dat niet alle stukken ter inzage hebben gelegen.

Ik behoud mij nadrukkelijk het recht voor om mijn zienswijze aan te vullen zodra alle relevante stukken alsnog volledig ter inzage zijn gelegd.

7. Niet betrokken in de omgevingsdialoog

De Omgevingswet hecht groot belang aan participatie en omgevingsdialoog, juist bij ontwikkelingen met potentieel grote impact op de leefomgeving en op bestaande functies. In gemeentelijke communicatie wordt aangegeven dat bij nieuwe ontwikkelingen een omgevingsdialoog wordt gevoerd met direct belanghebbenden.

Ondanks het feit dat mijn geitenhouderij direct grenst aan het plangebied, alle 21 woningen binnen 500 meter van mijn bedrijf worden voorzien en de ontwikkeling grote gevolgen kan hebben voor zowel mijn bedrijfsvoering als de gezondheidsbeleving van toekomstige bewoners ben ik niet benaderd of betrokken bij enige vorm van omgevingsdialoog over het plan De Locht.

Gelet op de omvang van de ontwikkeling en de directe relatie met mijn bedrijf is dit onbegrijpelijk en in strijd met de geest van de Omgevingswet en het gemeentelijke participatiebeleid. Hierdoor heb ik niet in een vroegtijdig stadium mijn zorgen en aandachtspunten kunnen inbrengen, noch is zichtbaar gemaakt op welke wijze met de belangen van mijn bedrijf rekening is gehouden.

Conclusie en verzoek

Op basis van het bovenstaande kom ik tot de volgende conclusies:

- De voorgenomen ontwikkeling van 21 woningen op 136 tot 264 meter van mijn geitenhouderij plaatst toekomstige bewoners midden in een gebied met een aantoonbaar verhoogd gezondheidsrisico (geitenhouderij en longontsteking), zonder dat een GGD-advies is ingewonnen.
- De kwalificatie van mijn bedrijf als "kleine melkgeitenhouderij" is onduidelijk, niet relevant voor de gezondheidsrisico's en schept een verkeerd beeld van de situatie, terwijl het bedrijf gewoon voldoet aan alle wettelijke en provinciale kaders.
- De procedurele eisen van zorgvuldige voorbereiding en volledige terinzagelegging zijn niet of onvoldoende nageleefd, waardoor ik word belemmerd in het volledig onderbouwen van mijn zienswijze.
- Ik ben, ondanks mijn directe belang, niet betrokken bij de omgevingsdialoog, wat strijdig is met het uitgangspunt van vroegtijdige participatie en een integrale belangenafweging.

Ik verzoek u daarom om het onderdeel van de vierde wijzigingsronde van het omgevingsplan dat ziet op de woningbouwontwikkeling De Locht (21 woningen) niet vast te stellen, althans de besluitvorming

hierover aan te houden totdat een deugdelijke gezondheidskundige onderbouwing (inclusief GGD-advies) is opgesteld, alle relevante stukken volledig ter inzage zijn gelegd en de belangen van mijn geitenhouderij als bestaande functie volwaardig zijn meegewogen.

Als u desondanks besluit de planwijziging (geheel of gedeeltelijk) door te zetten, verzoek ik u in ieder geval:

- Te waarborgen dat geen woningen binnen een afstand van 500 meter van mijn geitenhouderij planologisch mogelijk worden gemaakt, dan wel
- In de planregels specifieke beschermings- en afstandsregels op te nemen die de gezondheid van bewoners borgen én mijn bedrijfsvoering niet onevenredig beperken, en
- In de motivering expliciet in te gaan op de hierboven genoemde punten (volksgezondheid, karakter van het bedrijf, volledigheid van de stukken en het ontbreken van omgevingsdialog) en aan te geven hoe deze alsnog worden ondervangen.

Ik verzoek u deze zienswijze bij de verdere besluitvorming te betrekken en mij te informeren over de wijze waarop mijn opmerkingen worden verwerkt in de nota van zienswijzen en in het definitieve besluit.

Met vriendelijke groet,

R**BRIEF AANGETEKEND NL**

NL Frankering betaald €11,8

38 gr.

161284

D**PostNL**

17-12-2025 14:24

NL

3SRPKS617441323

5460DA 10001

Gemeenteraad v.d. gemeente Meierij stad
Postbus 10.001
5460 DA Veghel.